

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ПРИЙОМУ ЛЮДЕЙ НА РОБОТУ

*Кудояр Л.М., к. психол. н., доцент каф. ПСП СумДУ
Коваль Ю.С., студентка ФІФСК СумДУ*

Під гендером сьогодні розуміють характеристику чоловіків та жінок з точки зору соціокультурних та психологічних відмінностей, а не біологічних їх властивостей як організмів. Поняття гендеру визначає відмінності у характерах, стосунках, поведінці, соціальних ролях, їх нерівне становище у суспільстві. Вони не природжені, а сконструйовані суспільством. Тому утиски та приниження щодо жіночого населення зумовлене не біологічними факторами, а суспільством. Все це забезпечує формування статево-рольових стереотипів.

Сьогодні українські жінки починають долати стереотипи. Це виявляється у тому, що жінка пов'язує своє життя з роботою. Робота не обмежується тавром «домробітниця», котра працює для своєї сім'ї, а має місце у всіх сферах функціонування сучасного суспільства. Це – політика, економіка, мас-медіа, культура і т. ін.

Як і будь-яка особистість, жінка прагне до самовдосконалення. Тому логічним є намагання просуватися по кар'єрній сходах. Але, тут їй не уникнути перепон. Вони виявляються у тих же стереотипах і, практично, в усіх сферах суспільної діяльності. Все починається з прийому на роботу.

Як свідчать дослідження, при прийомі на роботу жінці приписують низку стереотипних особливостей:

- жінки працюють тільки заради «шпилькових» грошей;
- у роботі жінок цікавлять комунікативні та емоційні моменти;
- жінкам більше подобається робота, що не потребує інтелектуальних зусиль;
- жінки цінують само актуалізацію і просування по кар'єрній сходах менше, ніж чоловіки.

Крім того, статево-рольові стереотипи стверджують відсутність у жінок компетенції, незалежності, прагнення до змагання, логіки і т. ін., та підкреслюють прояви емоційних та комунікативних особливостей. Все це складає підґрунтя «причин», що заважають приймати жінок на ту чи іншу роботу.

Як ми зазначали, статево-рольові стереотипи виявляються у всіх сферах суспільної діяльності. Ми зупинились на виявленні стереотипів при прийомі на роботу у мистецькому житті. За своєю сутністю мистецька діяльність також є роботою. За неї платять гроші. Є думка про те, що «творець не має статі». Але водночас мають місце стереотипи, що існують в українському соціумі та протистоять зазначеній думці. Існує твердження, що мистецтво, створене чоловіками, здавна було «компрометуючим» стосовно жінки. Мистецтво чоловіків займало панівні позиції, а жіноча опозиція була бунтом стосовно чоловічих міфів про жінку. Але не можна поділяти мистецтво на «чоловіче» та «жіноче», бо талант також не має статі. І все ж, в українському мистецтві більше чоловіків, ніж жінок.

Письменниця Г.Тарасюк стверджує «Коли у жінки є талант - їй важко. Їй пробачать все, окрім таланту». Тож, наявність таланту у жінки не забезпечує роботу у мистецтві. Тому, жінці треба подолати опір необгрунтованих поглядів чоловічої частини мистецького життя.

Все зазначене дає нам право стверджувати, що перший крок жінки до діяльності, як прийом на роботу, є заангажованим та застереотипізованим, як і сама діяльність.